



# BALTIJAS CEĻŠ

BALTIC WAY



LATVIJAS BANKA  
EIROSISTĒMA

Informācija pa tālruni 67022434. Information by phone +371 67022434.  
info@bank.lv www.bank.lv



Brīvība ir ideja, par ko cilvēki visos laikos gatavi maksāt visaugstāko cenu. Igaunijā, Latvijā un Lietuvā brīvības alkas ar jaunu spēku izpaudās 20. gs. 80. gadu nogalē. Baltiešu vienoja kopīgs mērķis – raisīties vaļā no padomju totalitārās impērijas valgiem, kuri sasaistīja pusgadsimtu ilgā apspiestībā un kuru sākotne vēstures laika skalā skaidri iezīmēta ar Molotova–Ribentropa paktu. 1939. gada 23. augustā Maskavā parakstīto PSRS un Vācijas neuzbrukšanas līgumu papildināja abu nākamo agresoru slepenais papildu protokols, kas faktiski nozīmēja vienošanos par sešu neatkarīgu Eiropas kaimiņvalstu sadalīšanu ietekmes zonās un okupāciju.

Molotova–Ribentropa pakts sagatavoja un ievadīja 2. pasaules karu. PSRS, būdama nacistiskās Vācijas aktīva sabiedrotā un balstoties uz pakta lēmumiem, 1940. gada vasarā okupēja Baltijas valstis. Ar varu pilnībā tika mainīta sabiedriskā un ekonomiskā iekārta, pakārtojot to PSRS interesēm un pakļaujot komunistiskās ideoloģijas un režīma diktatūrai. Baltijas valstis tika inkorporētas šīs lielvalsts sastāvā un pārcieta pilsoņu deportācijas un iznīcināšanas akcijas, nacionalizāciju un kolektīvizāciju, politisko teroru, dzīvi aiz "dzelzs priekškara" izolācijā no pasaules attīstības.

50 gadu pēc noziedzīgā Molotova–Ribentropa pakta parakstīšanas, 1989. gada 23. augustā plkst. 19.00, aptuveni divi miljoni baltiešu sadevās rokās 600 km garā ķēdē, kas uz 15 minūtēm savienoja Tallinu, Rīgu un Viļņu. Šī unikālā akcija pievērsa visas pasaules uzmanību vēsturiskajai netaisnībai un apliecināja, ka brīvības un neatkarības ideja šo tautu prātos un sirdīs ir dzīva. Nevardarbīgās cīņas leksikonā *Atmodas*, *Tautas frontes*, *Dziesmotās revolūcijas* ietvertu vēstījumu nu papildināja vēl viens tautu gribas un sapņu apliecinājums – Baltijas ceļš. Tas bija kā neformāls referendums, kas okupācijas varai skaidri nodemonstrēja Baltijas tautu vienotību vēlmē atgūt brīvību un atjaunot reiz atņemto neatkarību. Baltijas ceļš pierādīja nevardarbīgas cīņas taktikas efektivitāti un vienotības spēku.

1991. gadā Baltijas tautas atguva valstisko neatkarību. Okupācijas karaspēka izvešana, Baltijas valstu uzņemšana ANO, pievienošanās Eiropas Savienībai, uzņemšana NATO un daudzās starptautiskās organizācijās bija likumsakarīgas tālākā ceļa robežzīmes. 2009. gada 30. jūlijā UNESCO iekļāva Baltijas ceļa dokumentārās liecības "Pasaules atmiņas" starptautiskajā reģistrā. Vienotības zvaigžņu stundas 25. gadskārtai veltīta Latvijas eiro kolekcijas monēta.

Nominālvērtība – 5 eiro, svars – 22.00 g, diametrs – 35.00 mm, metāls – 925 sudrabs, kvalitāte – *proof*, 7 krāsu uzdruka aversā, monētas josta – ar uzrakstu.

Monētas dizainu izstrādājis Visvaldis Asaris, tās ģipša modeli veidojusi Ligita Franckeviča. Monēta kalta *Koninklijke Nederlandse Munt* (Nīderlande).

Face value: 5 euro; weight: 22.00 g; diameter: 35.00 mm; metal: silver of .925 fineness; quality: proof; colour print (7 colours) on the obverse; edge: lettered.

The coin has been designed by Visvaldis Asaris, modelled by Ligita Franckeviča and struck by *Koninklijke Nederlandse Munt* (the Netherlands).



The idea of freedom is one for which people have always been willing to pay the highest price. In Estonia, Latvia and Lithuania the yearning for freedom found a powerful expression at the end of the 1980s. The Baltic peoples were united by a common goal: to shake off the shackles of the Soviet totalitarian empire, which had meant subjugation of half a century and which had originated in the Molotov–Ribentrop Pact. This mutual non-aggression pact signed on 23 August 1939 by the USSR and Germany was supplemented by a secret protocol, which in fact meant the division of six independent European states into spheres of influence and occupation.

The Molotov–Ribentrop Pact prepared and initiated World War II. The USSR, an active ally of Nazi Germany, occupied the Baltic States in the summer of 1940 in direct consequence of the pact. The social and economic orders were forcibly changed in accordance with the interests of the USSR and subject to the dictatorship of communist ideology and regime. The Baltic States were incorporated into this superpower, experiencing deportations and killing of their citizens, nationalisation and collectivisation, political terror, life behind the "iron curtain" in isolation from the world.

Fifty years after the criminal Molotov–Ribentrop Pact was signed, on 23 August 1989 at 7 p.m., about two million residents of the Baltic countries joined hands forming a 600-kilometre-long human chain that joined Tallinn, Riga and Vilnius for 15 minutes. This unique action drew the attention of the entire world, waking it up to the historical injustice and asserting that the idea of freedom and independence is very much alive in the minds and hearts of the three Baltic nations. In the glossary of non-violent struggle, the message of Reawakening, Popular Front and Singing Revolution was supplemented by another striking entry: the Baltic Way. It was like an informal referendum that showed to the occupation power the unity of the Baltic nations in their desire to regain their freedom and renew their independence. The Baltic Way demonstrated the effectiveness of non-violent struggle and the power of unity.

In 1991, the Baltic nations regained their statehood and political independence. The withdrawal of occupation troops, admittance of the Baltic countries to the United Nations and later to the European Union, NATO and many international organisations were natural milestones in their subsequent journey. On 30 July 2009, UNESCO included the documentary testimonies of the Baltic Way in the international register of "World Memory". This Latvian euro coin is dedicated to the 25th anniversary of the striking event demonstrating unity among the three Baltic nations.